

✓ *Wat zijn ontdekkers?*

Ontdekkers zijn mensen die achter bepaalde dingen komen. Deze dingen hebben altijd bestaan, maar niemand wist ervan.

De **ontdekkingsreiziger** Christoffel **Columbus** ontdekt in 1492 Amerika. In de tijd van **Karel V** ontdekken Spaanse zeelieden veel nieuwe gebieden. Deze gebieden worden **koloniën** van **Spanje**. De Nederlander Willem **Barentsz** zoekt een weg naar Indië via het noorden. Hij en zijn bemanning komen vast te zitten op **Nova Zembla** en overwinteren in **Het Behouden Huys**. Veel zeelieden sterven tijdens de lange reizen aan **scheurbuik**. Sommige **wetenschappers** zijn ook ontdekkers. Ze ontdekken bijvoorbeeld nieuwe dingen in het heelal of in het lichaam van mensen. Ze maken ook nieuwe **instrumenten**, zoals het **kompas** en de **telescoop**.

✓ *Wat is de Hervorming?*

De **Hervorming** is een aantal grote veranderingen in de **kerk**. De **hervormer** Maarten **Luther** vindt dat er verkeerde dingen gebeuren in de kerk. Hij wil dat de kerk stopt met het verkopen van dure **aflaten**. En hij wil de Bijbel in de **volkstaal** vertalen, zodat ook gewone mensen de Bijbel kunnen lezen. De **paus** wil Luther tegenhouden, maar dat lukt niet. Een andere bekende hervormer is Johannes **Calvijn**.

De volgelingen van de hervormers heten **protestanten**. Ze komen stiekem samen tijdens **hagenpreken**. De volgelingen van de paus heten **katholieken**. Volgens de paus zijn protestanten **ketters**. Ketters worden door de **inquisitie** zwaar gestraft. Toch worden de hervormers snel bekend door de **boekdrukkunst**.

✓ *Wat is de boekdrukkunst?*

In de middeleeuwen worden alle **boeken** nog met de hand geschreven. Dit kost veel tijd. Johannes **Gutenberg** bedenkt een manier om snel boeken te drukken op de **drukpers**. Dit heet de boekdrukkunst. De beroemde **drukker** Christoffel **Plantijn** drukt soms boeken van **Erasmus** en andere hervormers. De **drukkerij** van Plantijn staat in **Antwerpen**. Er werken drukkers, **letterzetter**s en **correctoren**. Antwerpen is in die tijd een belangrijke stad. Er is veel **handel**.

✓ *Wat vindt Filips II van de Hervorming?*

Filips II is vanaf 1556 de koning van het grote Spaanse rijk, dus ook van **de Nederlanden**. Hij wil dat iedereen in zijn rijk katholiek is. Maar de protestanten willen juist **godsdienstvrijheid**. In 1566 vernielen zij beelden in kerken en kloosters. Dit heet de **Beeldenstorm**.

✓ *Wat gebeurt er na de Beeldenstorm?*

Filips II stuurt **Alva** naar de Nederlanden. Alva laat veel mensen oppakken. De mensen moeten ook veel **belasting** betalen. **Stadhouder Willem van Oranje** komt in **opstand** tegen het Spaanse leger. Hij wordt geholpen door edelen en **watergeuzen**. Dit is het begin van de **Tachtigjarige Oorlog**. Veel edelen willen niet meer bij Spanje horen. Zij richten de **Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden** op.